

USCA

POST

KONTAKTORGAAN VAN DE VERENIGING VOOR USA EN CANADA FILATELIE

Verschijnt minstens vijf maal per jaar.
Redactie: A. G. van Herk Tel. 030-881741
Livingstonelaan 249 - 3526 HG Utrecht
Mei 1991 ISSN 0922-0089 Nummer 54

MUCH ADO ABOUT A STAMP
OF KRAKEEL OVER EEN POSTZEGEL

"Koop Nederlandse waar, dan helpen wij elkaar." Ouderen onder ons herinneren zich ongetwijfeld nog dat deze slogan de Nederlandse economie in de barre crisis van de jaren 1930 moest helpen opkrikken. Met het geïntegreerde Europa vlak voor de deur is er voor dergelijke slogans kennelijk geen plaats meer.

In de USA bestaat op dit gebied een wet, de Buy America Act, die overheidsinstanties de verplichting oplegt bij voorkeur binnenlandse producten en diensten te gebruiken. Tegen die wet is nu gezondigd door de USPS en dat heeft tot commotie in de pers geleid. Wat is het geval? De op blz 1281 bedoelde zegel van 35c uit de serie Great Americans met het portret van Dennis Chavez, de eerste Hispanic die het tot Senator bracht, is niet - lees: niet - in de USA gedrukt! Weliswaar staat in de officiële mededeling van de USPS dat de zegel is gedrukt bij de

Staatsdrukkerij, het Bureau of Engraving and Printing, maar dat blijkt een aperte leugen te zijn.

Gordon Morison, woordvoerder van de USPS, spreekt nu van een "onbegrijpelijke vergissing", maar dat lijkt weinig geloofwaardig. Er is duidelijk een poging gedaan om te verzwijgen dat de zegel op de persen van de Canadian Bank Note Company in Ottawa is geboren. Men vreesde kennelijk de publieke opinie.

Al twee jaar geleden resulteerde een onderzoek van het General Accounting Office, zeg maar de Algemene Rekenkamer, in het bericht dat de USPS buitenlandse bedrijven zou gaan inschakelen voor de aanmaak van postzegels. Toen al haalde de tegenpartij de Buy American Act van de plank om aan te tonen dat dat helemaal niet kón.

Op blz 1186 wezen wij u al op de treurige verhouding tussen de USPS en het BEP. De Amerikaanse Post is er duidelijk op uit de Staatsdrukkerij geheel uit te schakelen: er worden steeds meer contracten gesloten met particuliere drukkerijen.

Een groot deel van de Amerikaanse bevolking vindt dat een logische gang van zaken, want meestal leveren de particuliere ondernemingen goedkoper dan de Staatsdrukkerij. Niet zo'n wonder: hun personeel is met heel wat minder waarborgen en zekerheden omgeven.

Maar dit moet toch niet zo ver gaan dat de drukorders naar het buitenland verdwijnen! Dan komt de pers in het geweer, zeker als het buiten de openbaarheid gebeurt, zoals in dit geval.

De USPS merkt vergoelijkend op dat er Amerikaans papier is gebruikt en dat de afwerking (het perforeren) en de distributie van de zegels door Amerikanen is verricht.

Maar toch geen sterke beurt.

CANADA FILATELIE

A. J. van Hulst

DE ADMIRAAL UITGIFTE 1911-1925 (SLOT)

Het nummer 910 in type d is gebruikelijk voor alle drukplaten van de waarde 2 cts, te weten plaat 93 en verder.

En de letter A in combinatie met 910 is mogelijk ook een drukorder-nummer.

T-6 in type e en T-7 in type f schijnt de identificatie te zijn van de persoon die de drukplaat samenstelde (plaatopmaker nummer 6 resp. 7), en de letters L.B.C. in type g (soms ook I.F., R.E.B. of E.D. etc.) schijnen de initialen te zijn van de vakman die de plaat klaarmaakte.

Deze beide merken of identificaties zijn weggelaten op de platen die het laatst voor deze uitgifte zijn gebruikt.

"Ottawa" verscheen eerst in grote letters van $2\frac{1}{2}$ mm hoogte (a en b), maar later in letters van 2 mm hoog (c tot f), en tenslotte weer in letters van $2\frac{1}{2}$ mm (g en h), maar nu dunner en meestal smaller dan bij de eerdere drukken.

POSTZEGELBOEKJES

Tanding: alle boekjeszegels hadden de tanding 12 tussen de rijen; de buitenkanten waren ongetand.

Opmaak van de drukplaten: de eerste boekjes van deze uitgifte verschenen begin 1912.

Zij bevatten 12 zegels van de 2c karmijn in twee velletjes van elk 6, gerangschikt in 2 rijtjes van 3 zegels.

Het jaar daarop verscheen een boekje met 24 1c zegels dat eveneens uit velletjes van 6 zegels was samengesteld (afbeelding 1 op blz 1271).

Tot eind 1921/begin 1922 waren dat de enige boekjes die verkrijgbaar waren. De platen Waarvan deze boekjes werden gedrukt, waren op twee manieren opgemaakt.

Type X was door één brede brug verdeeld in twee groepen van elk 84 zegels, samengesteld uit 14 rijen van 6 zegels, waarin het tweede drietal in elke rij omgekeerd stond.

Type Y was door twee brede bruggen verdeeld in 14 rijen van 6 zegels, waarbij eveneens het tweede drietal in elke rij omgekeerd stond.

Deze lay-out van de zegelbeelden maakte het mogelijk de vellen in kleine velletjes van 6 te snijden. De velrand van het grote drukvel resp. de verticale brug(gen) leverden de zelfkant of de velrand op van elk velletje.

In begin 1922 werd een boekje met de bruine 3c uitgegeven dat 8 zegels van die waarde bevatte, in 2 velletjes met blokjes van 4 zegels.

Deze boekjes werden later in 1922 en in 1923 gevolgd door een combinatieboekje, samengesteld uit één velletje van vier gele 1c zegels, één velletje van vier groene 2c en één velletje met vier bruine (of rode) zegels van 3 cents.

De vorm van de plaat, die voor het drukken van deze boekjes is gebruikt, kan als volgt worden omschreven:

Type Z, dat door twee brede verticale bruggen was verdeeld in drie groepen van elk 56 stuks, samengesteld uit 14 rijen van 4, waarbij in elke rij het tweede tweetal omgekeerd stond.

Deze groepering van de zegels maakte het mogelijk de grote drukvellen in velletjes van 4 te snijden (afb 2).

AANWIJSPIJLEN VOOR DE TANDING

Alleen op plaat 1 voor de 2c groen (in vel-

letjes van 4) is een aanwijspijl aangebracht, uiteraard op de velrand.

AANLEGSTIPPEN

Deze worden gevonden op de rand van de velletjes in sommige boekjes. Zij kunnen in bepaalde gevallen een houvast bieden bij het identificeren van de drukplaat of de drukplaten.

GUILLOCHES

Van de platen waarvan de boekjes zijn gedrukt, heeft geen enkele een rand met kantwerk aan de onderkant.

De opschriften op de platen waren van hetzelfde model als bij de platen voor gewone velzegels, maar zij werden bij de productie van de boekjes weggesneden.

ROLZEGELS

Tanding: er zijn twee typen rolzegels, namelijk de horizontaal gerolde, waarvan de onder- en de bovenkant ongetand zijn, en de verticaal gerolde die aan de zijkanten geen tanding hebben.

De horizontale rolzegels hebben de tanding 8 verticaal; bij de verticale rolzegels is naast de tanding 8 horizontaal ook 12 horizontaal te vinden.

OPMAAK VAN DE PLATEN

De platen voor de horizontaal gerolde zegels bevatten 400 zegelbeelden, door een horizontale brug verdeeld in twee groepen van 200, die elk bestaan uit 10 rijen van 20 zegels.

De platen voor de verticale rolzegels zijn op dezelfde manier opgemaakt, alleen loopt hierop de brug verticaal en is het vel van 400 zegelbeelden verdeeld in twee naast elkaar liggende groepen van 200, die hier bestaan uit 20 rijen van 10.

Tanding-richtlijnen, aanwijspijlen en kantwerk (guilloches) komen op verschillende platen voor, maar ze zijn alleen gevonden bij rolzegels in vellen, die verderop in het boekwerkje van Marler worden behandeld.

PAPIER

Het papier waarop deze uitgifte werd gedrukt, is velijnpapier zonder watermerk, gewoonlijk van gemiddelde dikte (zie onder "wove paper" in uw "Lexicon voor USA Filatelie!").

Maar er worden ook zegels gevonden op een tamelijk dun soort experimenteel papier, dat vooral bij ongebruikte zegels gemakkelijk herkenbaar is aan een heel opvallende structuur.

Dit papier is maar heel kort gebruikt, en wel in oktober 1924.

De latere drukken, met name die van 1925-1928, zijn op zwaarder papier gedrukt dan de eerdere oplagen, maar het verschil is te verwaarlozen.

Bepaalde rolzegels, uitgegeven in vellen, werden op een dikker soort zacht velijnpapier gevonden. Dit papier is anders dan dat van de eerste druk van deze zegels, waarvoor een hardere en dunnere papiersoort is gebruikt.

Normaal was het de gewoonte om de zegels zodanig te drukken dat de papierrichting verticaal liep, maar in het geval van de eerste boekjes was het voor het opmaken van de platen blijkbaar praktischer om de bovenkant van de plaat bij het plaatsen in de drukpers aan de zijkant te zetten, waardoor de papierrichting horizontaal over de zegels liep. Waarschijnlijk is aan deze handelwijze pas medio 1914 een einde gekomen, toen de lay-out van het Type Y werd ingevoerd.

DRUKPROCÉDÉ

Tot 26 december 1922 werden alle Canadese zegels volgens de natte methode gedrukt. Een volledige beschrijving van deze methode is volgens Marler te vinden bij Baxter, maar hier zij in het kort vermeld dat bij de natte methode het drukken geschiedt op vochtig papier.

Wanneer het papier gedroogd was, werden de drukvellen gegomd en daarna versneden tot loketvellen en tenslotte geperforeerd.

Bij de droge drukmethode, zoals die door de Canadian Bank Note Company werd toegepast, werd gedrukt op droog papier dat tevoren was gegomd. Dank zij deze droge methode werd grotendeels voorkomen dat het papier ging krimpen, een euvel dat zich bij de natte druk voordeed en tot een hoog percentage uitschot leidde.

Zegels die op de ene manier zijn gedrukt, zijn gemakkelijk te onderscheiden van zegels die op de andere manier zijn geproduceerd.

Bij de verticale papierrichting die bij deze uitgifte is toegepast, doet de krimp zich dwars op de papierrichting, dus horizontaal voor, met het gevolg dat volgens de natte methode gedrukte zegels smal zijn, terwijl ze bij het drukken volgens de droge methode breed blijven.

Zijn de zegels met horizontale papierrichting gedrukt (zodat die dwars over de zegels loopt in plaats van verticaal), dan doet de krimp zich voor in verticale richting, waardoor de zegels wel breed blijven, doch een tikje korter worden.

Dat kan met name worden geconstateerd bij de eerste boekjes-velletjes, die allemaal met de papierrichting dwars over de zegels zijn gedrukt.

De overgang naar de droge drukmethode had niet voor alle waarden gelijktijdig plaats, maar zij was in januari 1926 voltooid.

Einde van Hoofdstuk 2.

BRONVERMELDING

De Unitrade uitgave uit 1980 van George C. Marlers "The Admiral Issue, 1911-1925", een reproductie van het oorspronkelijke werk uit 1949, is onze voornaamste bron geweest voor het vorenstaande Hoofdstuk 2.

Het boekwerkje is in onze Boekerij geregistreerd als nummer C 120-1205.

G. C. Marler behoort tot de toonaangevende auteurs in de Canadese filatelie en dank zij hem konden wij een algemeen overzicht samenstellen van deze populaire serie.

Het behandelde maakt ongeveer een achtste gedeelte uit van de totale inhoud van "The Admiral Issue".

Het andere zeven achtste gedeelte geeft in volgorde van de catalogus een opsomming van de Scott nummers 104 tot 122, met uitzondering van de nummers 114 en 121.

Met name de nummers 104, 106 en 111 komen vrij uitgebreid aan bod en aangezien deze met Scott-prijzen (voor gebruikt) van resp. 8, 5 en 25 Canadese centen staan vermeld, is er wel iets mee te beginnen in een specialisatie: het aanbod zal daarvoor waarschijnlijk ruim voldoende zijn.

De nummers 104 en 106 hadden immers allebei een opslag van ruim 3 miljard, terwijl de opslag van de 111 bijna 200 miljoen was.

Deze laatste was bestemd voor brieven naar het buitenland, zodat ze bij ons misschien meer voorkomen dan in hun Canadese moederland.

ENKELE ADMIRAL ZEGELS NADER BEKEKEN

1c GROEN, SCOTT 104, VAN 22 DECEMBER 1911

De oplage was 3.218.400.000 zegels in vel-
len. Van 8 december 1911 tot 23 oktober 1920
waren de plaatnummers 1 tot 170 in gebruik.
Rolzegels

De rolzegels werden in natte druk geprodu-
ceerd. Horizontaal gerold hebben ze alle de
tanding 8v. De oplage was 180.005.000 zegels
in rollen van 500. Van 18 september 1912
tot 24 juni 1919 waren de platen 1 tot 12
in gebruik en vermoedelijk dateert de eer-
ste uitgifte van november 1912.

Alleen bij de platen 11 en 12 is kantwerk
bekend, en wel type B (afb. 4 op blz 1250).
Verticaal gerold hebben de zegels tanding
12h of 8h. Van die met 12h was de oplage
18.050.000 en er zijn twee platen gebruikt
(1 en 2) van 18 oktober 1912 - 15 november 1915.
De oplage van de zegels met tanding 8h was
3.330.000, er is geen plaatnummer van be-
kend. Van de beide verticale rolzegels von-
den wij geen datum van uitgifte.

Boekjeszegels

Ook de boekjeszegels zijn in natte druk ge-
maakt. Ze zijn samengesteld uit 4 velletjes
van 6 (2 x 3). Van de 1c groen bestaan geen
andere boekjes.

De platen 1 tot 22 zijn gedateerd van 14
januari 1913 tot 13 juni 1919. Volgens de
gegevens van het Filatelistisch Agentschap
moet de uitgiftedatum liggen in april of in
mei 1913.

Er zijn 7 typen matrijzen en de kleurscha-
keringen waren in het begin donker groen-
blauw en groen-blauw, en later geelgroen of
donker geelgroen.

SCOTT 106 VAN 22 DECEMBER 1911, 2c KARMIJN

De oplage was 3.043.450.000 zegels in vel-

len. Van 4 december 1911 tot 11 november 1920 werden de platen 1 tot 160 gebruikt.

Rolzegels

Alle rolzegels zijn in natte druk gedrukt op velijnpapier met verticale papierrichting. Voor de horizontaal gerolde zegels zijn de platen 1 tot 12 gebruikt tussen 21 september 1912 en 6 juni 1918.

Er zijn 171.742.500 zegels uitgegeven.

De eerste uitgifte was vermoedelijk in oktober 1912, er is geen officiële datum bekend. Ook hier vertonen de platen 11 en 12 kantwerk van type B.

De horizontaal gerolde zegels hebben tanding 8v; uiteraard boven en onder ongetand. De 12h had een oplage van 14.290.000 en de 8h van 4.005.000. Omdat de verticale rolzegels bijna allemaal dezelfde afwijking laten zien, te weten een drievoudige breuk aan de rechterkant van het rechter cijferblokje, weet men dat deze zijn gedrukt van plaat 19 voor de velzegels, die voor deze uitgifte plaatnummer 1 kreeg. Voor latere uitgiften is nog een plaat 2 gebruikt.

Boekjeszegels

De boekjes tellen 2 velletjes van 6 zegels, en ze werden aan de loketten verkocht voor 25c. De datum van uitgifte is niet bekend, maar de eerste platen zijn in januari 1912 gefiatteerd, dus zij zullen wel begin 1912 zijn uitgekomen. Naar schatting zijn er ca. 9.100.000 boekjes geproduceerd, waarvan er op 30 maart 1915 ruim 6.000.000 waren verkocht.

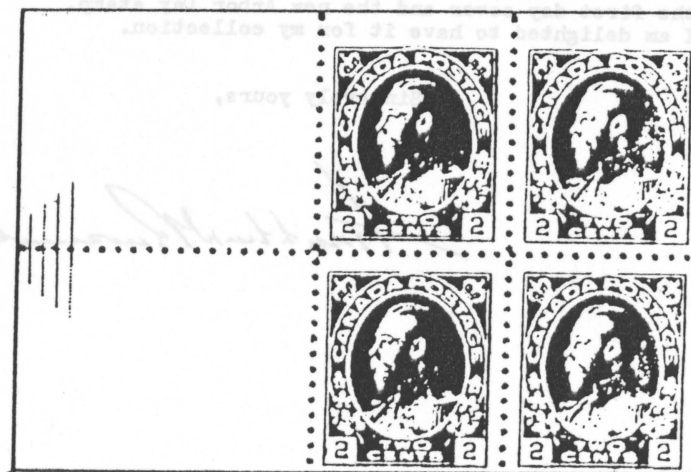
Van 17 januari 1912 tot 10 april 1917 zijn de platen 1 tot 20 gebruikt, met uitzondering van de nummers 11 en 12.

Dit is nog maar een kleine greep uit ons boekje C 120-1205!

DE ADMIRAAL UITGIFTE 1911-1925

1

2

STATE OF NEW YORK
EXECUTIVE CHAMBER
ALBANY

FRANKLIN D. ROOSEVELT
GOVERNOR

At Warm Springs, Georgia,
May 5, 1932.

Mr. Theodore B. Ruhoff,
401 Carroll Avenue,
Takoma Park, Maryland.

My dear Theodore:

Thank you ever so much for sending me
the first day cover and the new Arbor Day stamp.
I am delighted to have it for my collection.

Sincerely yours,

G. Smit
MIJN AANKOOP VAN HET JAAR

Op een veiling kocht ik onlangs enkele duizenden enveloppen van de Verenigde Staten, hoofdzakelijk uit de periode 1900-1940. Zo op het eerste gezicht bestond de partij voornamelijk uit het bekende massawerk met hier en daar wat leuke afstempelingen. Niets bijzonders dus en daar was de prijs ook naar.

Bij het naderhand sorteren trof ik echter een enveloppe aan van een wat afwijkend formaat en dikker dan de rest. Nieuwsgierig geworden, bekeek ik het poststuk wat beter.

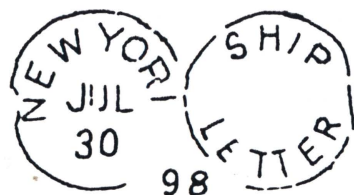
Wie schetst mijn verbazing toen een brief te voorschijn kwam waarvan hiernaast een afbeelding. Het bleek een bedankbriefje te zijn van de latere President van de U.S.A. Franklin D. Roosevelt, compleet met zijn handtekening, op briefpapier van de Staat New York, waarvan hij toen Goeverneur was! (Voor niet-ingewijden: Roosevelt was een verwoed en zeer bekend postzegelverzamelaar.)

Voor mij als Amerika-verzamelaar was dit de Aankoop van het Jaar geworden!

Noot van de redactie:

Graag laten wij u meegenieten van dit aardige stuk, dat ook voor volgelingen van de filografie, de autogrammenjagers, een topstuk moet zijn: met officiële handtekening op officieel dienstpapier.

TONEELKIJKER-STEMPELS VAN NEW YORK

1

WESSON'S TIME-ON-BOTTOM STEMPELS

2

DE TONEELKIJKER-STEMPELS VAN NEW YORK

Wij kennen een clubgenoot die zich - onder meer - specialiseert op de stempels van New York City. Wie zijn collectie ziet, krijgt onmiddellijk zin om daar ook mee te beginnen, want het is een uitermate boeiend gebied.

Onder de vele vormen die in de loop van de geschiedenis aan deze stempels zijn gegeven, is de "opera glass marking", wij zouden zeggen het toneelkijkerstempel, zeker niet de minst interessante.

Deze bijnaam is ook hier weer zo logisch als enkel de volksmond kan zijn. De stempels bestaan namelijk uit twee elkaar rakende ringen die sterk doen denken aan de glazen van een toneelkijker.

Die ringen hebben een doorsnee van 17 à 19 millimeter. Er tussenin is bovenaan vaak de letter te vinden waarmee het postkantoor werd aangeduid (zie het artikel op blz 1169 en volgende). Onderaan staat stevast het jaartal in twee cijfers: "80" voor 1880 enz. (afb 1 hiernaast).

In het linker "glas" staat onveranderlijk "New York" met de maand en de dag. Iets interessanter is het rechter glas, want dat geeft kijk op de reden waarom het stempel is aangebracht, zoals "Due", "Paid All" of "Ship letter".

Men treft deze stempels uitsluitend aan op zeepost uit het buitenland naar de USA, die behandeld werd door het "Foreign Mail Exchange Office", kortweg genoemd de foreign desk. Later is dat kantoor een "division" of "branch" geworden.

Het is niet bekend of de opschriften in het rechterglas uitwisselbaar waren, of dat voor

elk doel een afzonderlijk stempel bestond. Het is ook alweer een slordige eeuw geleden dat ze in gebruik waren, namelijk van omstreeks 1880 tot aan de eeuwwisseling. Ook weet men niet of deze stempels met de hand of machinaal werden afgedrukt. En dan moeten wij niet denken aan de latere hoge snelheidsstempelmachines, maar aan apparaten die met hand of voet werden bediend. Zo is er heel wat te zien door deze toneelkijkertjes!

WESSON'S TIME-ON-BOTTOM STEMPELS

Tot de oudste Amerikaanse stempels waarin ook het uur van afstempeling is opgenomen, behoren de "time-on-bottom" stempels, uitgevonden door Walter D. Wesson rond 1881. Een paar van deze stempels ziet u op afb 2 van blz 1274.

Wesson werkte bij de Post in Providence RI toen hij patent kreeg op zijn uitvinding (patent 249.863 van 22 november 1881). Die maakte het mogelijk elk half uur de tijds-aanduiding in het stempel op eenvoudige wijze aan te passen door middel van verwisselbare letterstaafjes. Het uur stond onderin, vandaar "time-on-bottom".

Stempels van dit type zijn het eerst gebruikt in Worcester MA; later ook in o.a. Boston, Chicago, Philadelphia, Nashville, Brooklyn, Syracuse en Providence. Allemaal grote steden, maar toch zijn er ook een paar in kleinere plaatsen terechtgekomen. In totaal op zo'n 30 postkantoren.

Het laatstbekende gebruik dateert van 1906. Het zijn altijd duplex-stempels, waarvan de "killer" meestal een barred-circle of barred-oval was, maar soms ook merken bevatte als received, transit, missent e.d.

H. W. M. Hopman GAAN WE NAAR DE WAARDE RADEN?

Het lijkt geen uitzondering meer dat in de USA frankeerzegels verschijnen zonder een waarde-aanduiding.

De eerste keer was dat in 1975. Op de beide kerstzegels (Sc. 1579/1580) was geen waarde-aanduiding te zien. En het was geen vergissing van de USPS of van de drukker!

Het was meer een kwestie van planning, of liever van een gebrek aan goede planning. De USPS was namelijk tot de conclusie gekomen - in het voorjaar van 1975 - dat het toenmalige tarief voor de standaardbrief van 10 cents niet meer kostendekkend was. Dus werd aan de "Postal Rate Commission" toestemming gevraagd dit tarief naar 13c te mogen verhogen. Omdat ook daar ambtelijke molens langzaam malen en er toch tijdig maatregelen moesten worden genomen om - op het moment dat het tarief zou kunnen worden verhoogd - met aangepaste zegels te kunnen komen, werd besloten op de beide kerstzegels de waarde-aanduiding achterwege te laten. Als "gebaar" naar de gebruikers werden zij voor 10 cent verkocht en ging de verhoging pas in na de kerstdagen.

Er was echter een probleem waarmee rekening moest worden gehouden. Er is namelijk een UPU-verdrag, dat bepaalt dat postzegels, die voor het internationaal postverkeer worden gebruikt, voorzien moeten zijn van de waarde-aanduiding. Aanvankelijk werd dan ook bepaald dat deze zegels alleen mochten worden gebruikt in het binnenlands postverkeer. Of men zich daar altijd aan heeft gehouden, is mij niet bekend. Het is wellicht de moeite waard om na te gaan of er brieven

bekend zijn naar landen buiten USA waarop deze zegels voorkomen.

In de praktijk bleek dat de ervaringen met dit experiment positief waren, dus werd het herhaald. U kent zeker de bekende "adelaar zegels" met de letters At/m D. Ze verschenen kort voor of na de tariefsverhogingen. A (Sc. 1735-1737) op 22 mei 1978, een week voor de tariefsverhoging van 13c naar 15c; B (Sc. 1818-1820) echter twee maanden na de tariefsverhoging van 15c naar 18c op 22 maart 1981. Zegel C (Sc. 1946-1948) weer drie weken vóór de verhoging van 18c naar 20c op 1 november 1981.

Dan duurt het weer 3½ jaar tot de volgende tariefwijziging komt. Een halve maand voordat het tarief opliep naar 22c (17 februari 1985) verschijnt zegel D (Sc. 2111-2113). En drie jaar later komt dan zegel E (van Earth, de afgebeelde aardbol) (Sc. 2247 en 2249).

Als op 3 april 1988 het tarief naar 25 cent gaat, is eerst op 22 mei de zegel beschikbaar. Je kunt je dan wel de vraag stellen of in dat geval de waarde er niet in gedrukt had kunnen worden!

Ingaande het verschijnen van zegel C valt het op, dat daarop wordt aangegeven dat de zegel is bedoeld voor de binnenlandse post (domestic mail). Kennelijk werd er de hand gelicht met de genoemde UPU-bepaling.

Maar het einde was nog niet in zicht. Op 3 februari 1991 kwam er weer een tariefsverhoging, en wel naar 29c. Prompt kwam de F-zegel er aan. Wij kunnen nog een heel eind vooruit tot het alfabet is afgewerkt!

Tenzij men toch beter gaat plannen. Geruchten doen namelijk ook de ronde dat voortaan een versie zal worden gedrukt zonder een letter én zonder waarde-aanduiding. Misschien dat men de waarde dan later indrukt.

Hoewel een en ander voor de gebruikers in de USA verwarrend werkt, zit er voor de filatelisten een interessant aspect aan. Opnieuw stellen we vast dat onze hobby een veelzijdige is.

Karel Jonckheere

GESCHREVEN PORTRET VAN EEN FILATELIST

Postzegels verzamelen is
binnenskamers en bij lamplicht
een eeuw trekvogels in
mozaïek opzetten;
weten dat men nooit eenzaam is
maar altijd omgeven door
alsmaar van kleur en prijs
veranderende koninginnen,
tropische dieren,
zeldzame bloemen,
fraaie kastelen,
martelaars en diktators.

Het is een beetje tandarts spelen,
radioloog en martelaar,
ordeschepper in dynastieën,
grafschenner van afgeschreven schimmen.

Tussen postzegels dwalen is:
dichter blijven, al nuchter zijn,
zijn spaargeld in beelden vereren,
het ongerepte naast het bezoedelde schikken,
de Schepping in snippers hanteren,
het volle betrachten in reeksverband.

Dit vervoerde en volwassen kind
vermag het mij telkens te ontroeren.
Veel groter papier heb ik
gelezen, geschreven,
met minder dromen bewoond.

KORT AMERIKAANS

Wij hadden er niet meer over willen praten, maar Express Mail kost nu \$ 9.95. In juni komt er een nieuwe zegel voor uit. Weer met zo'n hanige zeearend erop, maar voor het eerst zonder maan. Tenslotte wéét u nu wel dat die post 's nachts wordt vervoerd. Nee, voor het eerst dit jaar komen de Olympische ringen erop. Niet functioneel, zegt u? Toch wel, want de USPS sponsort, samen met nog zo'n 40 betere zaken als Kodak, MacDonalds, Xerox en Chrysler, de Spelen 1992. En nog wel als top-sponsor, à raison van 10 à 15 miljoen zich herstellende dollars.

Daaraan mogen nu niet alleen wij USA verzamelaars meebetalen, maar ook de Olympische thematici. Slim toch? Die vervelende consumentenorganisaties zitten erover te mekkeren. Maar wat wilt u, weten die lui veel van postzegels verzamelen.....

De Stars and Stripes waaiden op postzegels al boven heel wat gebouwen en landschappen. U herinnert zich het Witte Huis, Independence Hall, het Capitool, het wuivende koren, de lichtende zee, de purperen bergen, het Hooggerechtshof, het vuurwerk, de wolken en de Half Dome in het Yosemite Park. Sinds 29 maart wappert hij nu ook boven Mount Rushmore. Dat werd u al voorspeld in ons artikel op blz 1205. U leest toch maar een prima blad! En die Vlag wordt warempel al een heel verzamelgebied.

Want nu is het summum bereikt: een 29c rolzegel met de Vlag fier boven de Olympische ringen. Sinds 29 april te aanschouwen. Wat zegt u, niet functioneel? Toch wel, want..... (zie boven).

De détente tussen de Grootmachten lijkt politiek misschien een tikje minder geölied te verlopen, maar filatelistisch is het nog steeds een lieve lust. Na de zeezoogdieren komt er alweer een gezamenlijke uitgifte met de USSR. Nu ter ere van de schrijver William Saroyan. Diens vader was van Armeense afkomst, ziet u. Misschien maakt Nederland nog eens een kans met Jan de Hartog.

Voor het nieuwe tarief voor brieven tot 2 ounce (29 + 23 = 52c) komt er op 3 juni een Great American, namelijk Hubert Humphrey, lange jaren senator en onder Lyndon Johnson vice-president van de USA.

En voor brieven tot 3 ounce een met Earl Warren, 14e president van het Hooggerechtshof, in 1953 benoemd door Eisenhower. Voor 75c. Maar dat had u al uitgerekend.

Dan is er sinds 3 april een 35c zegel voor het nieuwe half ounce tarief naar Mexico. Daarop prijkt senator Dennis Chavez uit New Mexico. Vlak uit de buurt, om zo te zeggen.

Een oude bekende van ons is door de Amerikaanse Postzegelhandelaren uitgeroepen tot Man van het Jaar. Het is de nu 82-jarige Herman "Pat" Herst, die de titel kreeg voor zijn hele levenswerk als verzamelaar, handelaar en schrijver. Van zijn bekendste werk "Nassau Street" zijn thans ca 60.000 stuks verkocht!

De nieuwe envelop voor Express Mail van de USPS, die vorig jaar september is gedrukt, brengt postzegelverzamelaars tot razernij. De scheurstrook loopt dwars over de ruimte voor de (dure) postzegel. Wie zijn brief volgens de gebruiksaanwijzing opent, molt onherroepelijk de zegel. 't Was geen opzet, zei de USPS; er wordt gezorgd voor nieuwe, klantgerichte, enveloppen.

We hoefden van 't jaar echt niet naar Keukenhof om te genieten van allerhande soorten tulpen. Er stonden er net zoveel op de F- en 29c zegels. Luister maar: de rolzegel, tanding 10, werd gedrukt bij het BEP; de velzegel, tanding 13 x 12 3/4, bij de USBNC; en de boekjeszegel òf bij het BEP, tanding 11,2 op hard papier, òf bij KCS met tanding 10 3/4 op zacht poreus papier en op de bindstrook een letter K vóór het cilindernummer. En allemaal net een pietsie verschillend, een ware lusthof. Naar verluidt is het voor de "kwekers" ook financieel een succes geweest.

.....
Die KCS van hierboven is KCS Industries Inc te Milwaukee, een nieuwe contractdrukker voor de USPS, dochter van de Banta Corporation. De letters KCS betekenen overigens niets, maar het beestje moest toch een naam hebben.

Verder is zo'n contract gesloten met Stamp Venturers uit Fairfax VA, een concern dat gebruik maakt van de productiemiddelen van USBC, KCS, Sennett Enterprises en Fergusson & Sons.

Als goedkoopste fabrikant van zelfklevende zegels kwam de Avery Label Corporation uit de bus.

Naar een niet te dure fabrikant van velzegels op papier met de fosfor eral in wordt nog gezocht.

De USPS noemt dit stappen op de weg naar het doel: de hele postzegelproductie door particulieren te laten doen. Dag BEP!

.....
In 1989 verschenen wereldwijd 9718 nieuwe zegels en velletjes. Op de lijst van 260 "uitgevers" delen de USA en Canada de 51e en 52e plaats met 54 nieuwtjes. Ons Oranje is eervol 124e met 26. Op Haïti en in Kameroen bleef het rustig: nul nieuwtjes.

Zijn de zegels op úw brieven uit de States ook zo dikwijls niet afgestempeld? Dat verschijnsel heeft zulke vormen aangenomen dat er een vakterm voor is bedacht: "skips". Als de plannen doorgaan, krijgen de Amerikaanse brievenbestellers zakstempeltjes om al die skips alsnog te ontwaarden. Zo wint de mens het gelukkig nog steeds van de machine.

.....
Die make up-rate stamp hoeft niet samen te gaan met een 25c zegel om 4c waard te zijn. Dat staat er weliswaar op, maar wij kunnen u geruststellen: u kunt netdoen of het een gewone zegel met een "04" erop is.

.....
Met ingang van 1 januari 1991 worden de zegels onder 8 cents niet meer voorzien van fosfor. Ook nadrukken van thans mét fosfor in omloop zijnde zegels blijven ervan verstoken, zodat daarvan straks twee variëteiten te verzamelen zullen zijn. Voor de zegels zonder fosfor komen geen eerste dag stempels en de Filatelistische Dienst in Washington gaat ze ook niet op bestelling uitzoeken. Dat is technisch te moeilijk.

.....
Nieuws voor onze stempelaars. Voor \$ 17.50 te koop bij de Machine Cancel Society, Art Hadley, 3407 N. 925 E., Hope, IN 47246 het 84 losse blz tellende handboek "US Postal Markings Impressed by Machines" door Bart Billings.

.....
De eindredacteur van de Scott Standard Postage Stamp Catalogue roept in het maartnummer van Scott Stamp Monthly de verzamelaars op voor de draad te komen met ideeën, suggesties en wensen die kunnen leiden tot een nóg beter standaardwerk. Voorlopig alleen voor het redactionele gedeelte, niet voor de eigenlijke prijsnoteringen. Dat komt ook nog, belooft hij.

Even tijd om u te vertellen wat een "SOTN" zegel of stempel of een "machine SOTN" is, want tien tegen een weet u dat niet. Het is een "Socked On The Nose", oftewel bull's-eye, oftewel voltreffer, dus in onze filatelie: met het postmerk mooi midden op de zegel. Over dit verzamelgebied wordt alles gewaar bij de Bull's-eye Collectors Club voor \$ 6.- per jaar. Adres: Nick Michaluk, 5935 S. Kolmar, Chicago, IL 60629. Wel een SASE bijvoegen s.v.p.

.....
Het uitgifteprogram 1991 is intussen uitgedijd tot 86 emissies. Tellen we daarbij op de verzamelbare typen en variëteiten, dan komen we - nu al - aan 100.

Maar daartoe behoren zo min mogelijk "fractionals", want al die breukgetallen zijn zo lastig. In hun plaats mogen straks wellicht zegels van hele cents worden gebruikt. Het prijsverschil wordt dan per formulier geregeld. In dat geval: dag fractionals!

.....
Deze zomer valt er weer een ATM-zegel te verwachten, namelijk de "EXTRAordinary Liberty Torch Stamp" van 29c. Te drukken in velletjes van 18 zo groot als een dollarbiljet, anders passen ze niet in de automaten van de banken. Want die gaan ze verkopen, zo maar voor de normale prijs!

Maar ziet: na op die manier zo'n 3 miljoen zegels op plastic te hebben uitgegeven, is de USPS tot de ontdekking gekomen dat dit materiaal niet milieuvriendelijk is. Better late than never. En dus is er nu een soort papier voor ontwikkeld dat praktisch niet hygroscopisch is en netjes in vorm blijft. Dag plastic!

.....
En met een zucht van verlichting bergt uw redacteur nu zijn schrijfmasjien op om aan zijn zomerslaap te beginnen. Hij wenst ook u een recreatieve zomer. Dag lezer!